

**CONFERENTIE OVER DE TOETREDING
TOT DE EUROPESE UNIE
– ALBANIË –**

**Brussel, 22 mei 2026
(OR. en)**

AD 13/26

LIMITE

CONF-ALB 3

TOETREDINGSDOCUMENT

Betreft: TUSSENTIJDIG GEMEENSCHAPPELIJK STANDPUNT VAN DE
EUROPESE UNIE

- Cluster 1: Fundamentele kwesties
-

TOETREDINGSONDERHANDELINGEN

ALBANIË

TUSSENTIJDIG GEMEENSCHAPPELIJK STANDPUNT VAN DE EUROPESE UNIE

Onderhandelingscluster: 1

Fundamentele kwesties

Inclusief de werking van de democratische instellingen, de hervorming van het openbaar bestuur, hoofdstuk 23 – Rechterlijke macht en grondrechten, hoofdstuk 24 – Justitie, vrijheid en veiligheid, economische criteria, en hoofdstuk 5 – Overheidsopdrachten, hoofdstuk 18 – Statistiek, en hoofdstuk 32 – Financiële controle

---

TUSSENTIJDIG GEMEENSCHAPPELIJK STANDPUNT VAN DE EUROPESE UNIE

De EU is het erover eens dat Albanië in het algemeen heeft voldaan aan de tussentijdse ijkpunten die zijn vastgelegd in het gemeenschappelijk openingsstandpunt van de Europese Unie (AD 18/24 CONF-ALB 3). Op basis van deze beoordeling vormt dit tussentijds gemeenschappelijk standpunt van de EU een aanvulling op het gemeenschappelijk standpunt van de EU tot opening van cluster 1, waarin het standpunt van de EU reeds was vastgelegd, en op de ijkpunten voor de afronding van de onderhandelingen voor de hoofdstukken 5, 18 en 32, die geldig blijven. Dit tussentijds gemeenschappelijk standpunt van de EU dient onder meer om de resterende ijkpunten voor de afronding van de onderhandelingen in het kader van deze cluster vast te stellen.

Dit standpunt van de Europese Unie is gebaseerd op haar algemene standpunt voor de toetredingsconferentie met Albanië (AD 5/22 CONF-ALB 2) en is onderworpen aan de daarin vastgelegde onderhandelingsbeginselen, te weten:

- een standpunt dat door Albanië of door de EU wordt ingenomen ten aanzien van een bepaald onderhandelingshoofdstuk laat het eventueel ten aanzien van andere hoofdstukken in te nemen standpunt onverlet;
- akkoorden – ook deelakkoorden – die tijdens de onderhandelingen ten aanzien van specifieke hoofdstukken worden bereikt, kunnen pas als definitief worden aangemerkt wanneer een algeheel akkoord voor alle hoofdstukken is bereikt;
- de in de punten 3, 5, 10, 14, 16, 31, 33, 36, 38, 39, 46, 47 en 48 van het onderhandelingskader vastgelegde eisen.

De EU spoort Albanië aan de aanpassing van zijn wetgeving aan het EU-acquis en de desbetreffende Europese normen en de effectieve uitvoering en handhaving daarvan voort te zetten, en in het algemeen al vóór de toetreding beleidsmaatregelen en instrumenten te ontwikkelen die zo nauw mogelijk aansluiten bij die van de EU. De EU onderstreept dat de belangrijkste hervormingen en wetgeving in de cluster Fundamentele kwesties volledig moeten worden uitgevoerd, wat ook, zoals verderop beschreven, de opbouw van een solide staat van dienst op de gebieden binnen deze cluster inhoudt.

De EU merkt op dat Albanië in zijn standpunt AD 19/24 CONF-ALB 4 het op 2 oktober 2024 voor cluster 1 geldende EU-acquis aanvaardt, en dat het land in staat is dit acquis vanaf de datum van toetreding tot de Europese Unie uit te voeren.

De EU neemt met tevredenheid nota van de verschillende stappen en maatregelen die Albanië heeft genomen en uitgevoerd, op basis van onder andere zijn routekaarten inzake de rechtsstaat, de hervorming van het openbaar bestuur en de werking van de democratische instellingen, alsook van zijn inspanningen om aan de tussentijdse ijkpunten van document AD 18/24 CONF-ALB 3 te voldoen.

1. Werking van de democratische instellingen

De EU neemt er terdege nota van dat Albanië de consolidatie van zijn democratische instellingen voortzet en dat zijn juridisch en institutioneel kader een democratisch verkiezingsproces mogelijk maken. De EU moedigt Albanië aan de resterende door het OVSE/ODIHR aan het licht gebrachte juridische dubbelzinnigheden en discrepanties weg te werken, en aan de slag te gaan met andere gezamenlijke aanbevelingen van het OVSE/ODIHR en de Commissie van Venetië, met name op het gebied van de kieswetgeving en -regels en de verkiezingsadministratie die met het oog op de komende verkiezingen ook tijdig en doeltreffend moeten worden geïmplementeerd. De EU dringt er bij Albanië op aan de wetgeving inzake de rol van de media in verkiezingscampagnes, met name met betrekking tot politieke reclame, desinformatie en onlineplatforms, verder aan te scherpen, aan te passen aan het EU-acquis en Europese normen, en doeltreffend uit te voeren. De EU benadrukt dat, hoewel de meeste partijen een vrijwillige gedragscode inzake digitale campagnes hebben ondertekend, verdeeldheid zaaiende en manipulatieve inhoud wijdverbreid is gebleven en de monitoringinspanningen beperkt waren. De EU benadrukt dat Albanië moet zorgen voor een gelijk speelveld voor alle kandidaten door maatregelen te nemen om misbruik van overheidsmiddelen en institutionele invloed te voorkomen en door de invloed van patronagenetwerken te verminderen. De EU neemt nota van de oprichting van een partijoverschrijdende parlementaire commissie die zich bezighoudt met de hervorming van het kiesstelsel. Dit moet leiden tot een inclusieve en constructieve politieke dialoog, en tot raadpleging van alle belanghebbenden.

De EU moedigt verdere consolidatie van de institutionele rol van het Albanese parlement aan en stelt vast dat hiertoe stappen worden ondernomen. De EU neemt er nota van dat de parlementaire zittingen nog steeds worden gekenmerkt door spanningen en dat er beperkt toezicht wordt gehouden op de uitvoerende macht. De EU merkt voorts op dat het aanpassingsproces van de wetgeving aan het acquis grondig en met voldoende tijd voor uitvoerige raadpleging moet verlopen, en verwacht dat dit wordt gewaarborgd in een inclusieve dialoog met de betrokken actoren, waaronder het maatschappelijk middenveld. In dit verband herinnert de EU eraan dat het voor Albanië van belang is geen wetgevingsmaatregelen te nemen die niet in overeenstemming zijn met de Europese normen. De EU moedigt verdere inspanningen aan om de transparantie, verantwoordingsplicht, integriteit en doeltreffendheid van het parlement te verbeteren, onder meer wat de interacties binnen het parlement en van het parlement met ngo's en maatschappelijke organisaties betreft, onder meer met betrekking tot het tijdschema van parlementaire publicaties. De EU herinnert eraan dat een functionerend parlement in staat moet zijn op duurzame wijze doeltreffend en onbelemmerd toezicht uit te oefenen op de uitvoerende macht, onder meer via enquêtecommissies, en op haar wetgevende rol, en dat moet doen met transparantie en verantwoordingsplicht, integriteit en doeltreffendheid, onder meer aan de hand van een constructieve en inclusieve politieke dialoog, ook binnen politieke partijen. Het waarborgen van deze functies vormt een centrale pijler van het toetredingsproces.

De EU benadrukt dat er over het algemeen een juridisch, regelgevend en institutioneel kader voor **het maatschappelijk middenveld** aanwezig is, maar dat er verbeteringen nodig zijn om de volledige uitvoering van het juridisch kader mogelijk te maken, met name wat de registratieprocedures betreft. De Raad merkt op dat de raadplegingsprocedures moeten worden verbeterd zodat ze inclusiever, doeltreffender en kwalitatief hoogwaardiger worden, op zowel centraal als lokaal niveau, en dat er extra inspanningen en middelen nodig zijn, onder meer in de vorm van transparante overheidsfinanciering, om een duurzaam en gunstig klimaat voor het maatschappelijk middenveld te creëren.

2. Hervorming van het openbaar bestuur

De EU neemt er nota van dat Albanië over een **strategisch kader voor het openbaar bestuur** beschikt. De EU neemt nota van de oprichting van een partijoverschrijdende parlementaire commissie die zich bezighoudt met territoriale hervorming. De EU is ingenomen met de aanneming van een nieuwe strategie voor de hervorming van het openbaar bestuur 2025-2030 en een nieuwe strategie voor het beheer van de overheidsfinanciën 2024-2030. In dit verband herinnert zij eraan dat toekomstige hervormingen in overeenstemming moeten zijn met Europese en internationale normen en moeten worden uitgevoerd in inclusieve dialoog met alle belanghebbenden, zoals het maatschappelijk middenveld en vertegenwoordigers van nationale minderheden. De EU onderstreept dat de strategieën op zowel centraal als lokaal niveau doeltreffend en tijdig moeten worden uitgevoerd en moedigt Albanië aan zijn monitoring- en rapportagekaders te verbeteren. De strategie voor de hervorming van het openbaar bestuur moet volledig consistent zijn met andere strategische en beleidsplanningsdocumenten en de financiële duurzaamheid van de met deze hervorming verband houdende maatregelen moet worden gewaarborgd. De EU onderstreept tevens dat het systeem voor beleidscoördinatie nog steeds erg complex is en verder vereenvoudigd moet worden.

De EU benadrukt dat Albanië op het gebied van **beleidsontwikkeling en -coördinatie** redelijk is voorbereid. Op het gebied van beleidsontwikkeling zijn de rechtsgrond en de institutionele structuur voor consistente beleidsvorming grotendeels aanwezig. De EU onderstreept dat Albanië zijn regelgevingskader moet verbeteren om de beleidsplanning op middellange termijn te verbeteren, de kwaliteit van regelgevingseffectbeoordelingen en openbare raadplegingen moet verbeteren, en het gebruik ervan moet uitbreiden tot alle secundaire wetgeving. De EU merkt op dat Albanië moet zorgen voor een passende follow-up van openbare raadplegingen en een grotere deelname van het maatschappelijk middenveld mogelijk moet maken, met name bij het toezicht op de uitvoering van het acquis. De EU onderstreept dat Albanië de toezichthoudende rol van het parlement op de regering moet versterken door middel van grondige en inclusieve politieke dialoog en openbare raadpleging.

De EU merkt op dat de **ambtenarenwetgeving** van Albanië in grote lijnen is afgestemd op de basisbeginselen van op verdienste gebaseerde en transparante aanwerving, bevordering en ontslag. Bepalingen inzake op verdienste gebaseerde aanwerving en bevordering moeten in de praktijk echter op alle niveaus consequent en met toezicht worden toegepast. De EU neemt nota van de stappen die Albanië heeft gezet om de ambtenarenwetgeving te herzien, met als doel de op verdienste gebaseerde aanwerving en de aanwerving van hoge ambtenaren te verbeteren, en roept Albanië op vooruitgang te boeken met de vaststelling en uitvoering ervan. De EU neemt nota van de voltooiing van de salarishervorming voor ambtenaren, met inbegrip van de uitbreiding ervan tot lokale overheden. De EU benadrukt dat Albanië het systeem voor functie-indeling verder moet harmoniseren en het in alle instellingen moet toepassen. De EU onderstreept dat het voor Albanië van belang is te zorgen voor een openbaar bestuur dat in staat is het acquis en de EU-gerelateerde hervormingen effectief uit te voeren, waarbij instanties meer zeggenschap krijgen, onder meer over het gebruik van externe expertise, en duurzame overheidsfinanciering te mobiliseren.

De EU neemt nota van de inspanningen van Albanië om het juridisch kader voor de **organisatie van centrale bestuursorganen** te verbeteren. De EU verzoekt Albanië vooruitgang te boeken met de doeltreffende uitvoering van de herziene wet op de organisatie en werking van het staatsbestuur. De EU dringt er bij Albanië op aan het toezicht op ondergeschikte organen door de respectieve ministeries te versterken. De EU moedigt Albanië aan de transparantie van zijn overheidsinstellingen te vergroten, onder meer door overheidsinformatie toegankelijker te maken voor burgers. De EU herinnert eraan dat het voor Albanië van belang is de in zijn rechtsstelsel vastgelegde verantwoordelijkheidsverdeling tussen het centrale en het lokale overheidsniveau te bewaren, met inbegrip van de autonomie van het lokale bestuur, waarbij rekening moet worden gehouden met de aanbevelingen van de relevante internationale organen.

De EU herinnert eraan dat digitalisering de sleutel is tot een beter openbaar bestuur dat transparantere, efficiëntere, doeltreffendere en kwalitatief hoogwaardigere e-diensten verleent, met lagere administratieve kosten en lasten voor burgers en ondernemingen. De EU neemt nota van de over het algemeen hoge mate van **digitalisering van overheidsdiensten** van Albanië. Momenteel is 95 % van alle overheidsdiensten gedigitaliseerd. De EU verzoekt Albanië gelijke behandeling en toegang tot administratieve dienstverlening voor alle burgers en ondernemingen verder te waarborgen. De EU moedigt Albanië aan zich meer in te spannen om de administratieve processen en diensten te vereenvoudigen en de cyberbeveiliging te versterken. De EU is ingenomen met de vaststelling van het nationaal interoperabiliteitskader in overeenstemming met het meest recente Europees interoperabiliteitskader. De EU moedigt Albanië aan de ontwikkelingen in het digitale acquis van de EU verder te monitoren, met name de EU-wetgeving betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten (eIDAS-verordening), teneinde een nationale portemonnee voor digitale identiteit op te zetten.

De EU neemt er nota van dat Albanië over een kader voor het **beheer van de overheidsfinanciën** beschikt, hoewel er ruimte is voor verdere verbetering. De EU neemt er nota van dat Albanië enige vooruitgang heeft geboekt bij de verbetering van zijn begrotingskader voor de middellange termijn en is ingenomen met de aanneming van de inkomstenstrategie voor de middellange termijn 2024-2027. De EU roept Albanië op de praktijk van het uitvoeren van begrotingsherzieningen via het parlement volledig te herstellen en het gebruik van normatieve handelingen te beperken tot uitzonderlijke en gerechtvaardigde omstandigheden, zodat het parlement zijn begrotingsrechten ten volle kan uitoefenen. De EU benadrukt dat het voor Albanië belangrijk is de institutionele capaciteit voor het monitoren van de risico's met betrekking tot de houdbaarheid van de begroting te vergroten en de overheidsinvesteringen beter te beheren. De EU moedigt Albanië aan een begrotingsraad op te richten en in werking te stellen om de geloofwaardigheid van het begrotingsbeleid in het land te vergroten.

3. Hoofdstuk 23: Rechterlijke macht en grondrechten

De EU benadrukt dat het wetgevings- en institutionele kader van Albanië in hoge mate is aangepast aan het EU-acquis en de relevante Europese normen voor de **werking van de rechterlijke macht**. De EU verzoekt Albanië het doorvoeren van de hervormingen in het kader van de herziene strategie voor justitie 2024-2030 te consolideren met het oog op nauwere interinstitutionele samenwerking, regelmatig toezicht en betere gegevensverzameling en -analyse.

De EU neemt nota van de vorderingen van Albanië wat betreft de **onafhankelijkheid en onpartijdigheid** van de justitiële en vervolgingsstelsels. De EU neemt nota van wat Albanië tot nu toe heeft bereikt en van de plannen van Albanië om de capaciteit, onafhankelijkheid en doeltreffendheid van de autonome organen van de rechterlijke macht verder uit te breiden en de vooruitgang op dit gebied te consolideren door middel van op verdienste gebaseerde benoemingen en loopbaanontwikkeling, transparantere bevorderingen en strikt uitgevoerde grondige integriteitscontroles van magistraten op gezette tijden in hun hele loopbaan. De EU neemt ook nota van de stappen die Albanië heeft gezet om de strenge normen van het doorlichtingsproces over te nemen en benadrukt dat Albanië die normen op duurzame wijze moet waarborgen en handhaven. De EU verzoekt Albanië voorts ervoor te zorgen dat de regels voor de willekeurige toewijzing van zaken in de praktijk daadwerkelijk worden toegepast, hoewel verdere inspanningen nodig zijn om die toewijzing volledig te automatiseren. De EU betreurt het toenemende aantal zorgwekkende pogingen door overheidsfunctionarissen of politici – ook hooggeplaatste – om ongepaste invloed uit te oefenen op justitiële instellingen, waaronder op de gespecialiseerde structuur voor de bestrijding van corruptie en georganiseerde misdaad (*Specialised Structure for Anti-Corruption and Organised Crime* – SPAK), en de persoonlijke aanvallen op rechters en aanklagers. Zij dringt er bij Albanië op aan hier doeltreffend tegen op te treden en zijn justitiële instellingen weerbaarder te maken tegen gevallen van interne en externe inmenging, onder meer door ervoor te zorgen dat de Hoge Raad van Justitie en de Hoge Raad voor Rechtsvervolging doortastend blijven reageren op aanvallen op de rechterlijke macht van vertegenwoordigers van de uitvoerende of de wetgevende macht. De EU benadrukt met klem dat zowel de uitvoerende als de wetgevende macht van Albanië de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht volledig moeten eerbiedigen en er een prioriteit van moeten maken de bindende beslissingen van het grondwettelijk hof volledig uit te voeren, gezien eerdere gevallen waarbij dergelijke beslissingen onvolledige of met vertraging werden uitgevoerd. De EU onderstreept voorts dat Europese normen, met name die uit de adviezen en aanbevelingen van de Commissie van Venetië, als leidraad moeten dienen voor de wetgeving en praktijken voor het opheffen van immuniteit. De EU benadrukt dat het belangrijk is dat Albanië ervoor zorgt dat bij de benoeming van alle leden van de autonome en andere belangrijke justitiële en vervolgingsorganen de hoogst mogelijke normen qua integriteit, transparantie en verdienste worden gehanteerd.

De EU merkt op dat Albanië over een juridisch en institutioneel kader beschikt waarbinnen de consequente **verantwoordingsplicht** van het justitiële stelsel strikt wordt gereguleerd. De EU is ingenomen met de voltooiing van het doorlichtingsproces in eerste aanleg door Albanië en neemt nota van zijn plan om het doorlichtingsproces in de beroepsfase ordentelijk af te ronden binnen de grondwettelijke termijn, onder toezicht van het internationaal monitoringbureau. De EU benadrukt dat Albanië strafrechtelijke procedures moet blijven openen tegen rechters en aanklagers die tijdens het doorlichtingsproces zijn beschuldigd van crimineel gedrag, en dat het essentieel is de strenge normen van het doorlichtingsproces in de praktijk toe te passen. De EU neemt ook nota van de eerste stappen die Albanië heeft gezet om ervoor te zorgen dat de inspectiediensten en de autonome organen, met name de Hoge Inspectie voor Justitie, de Hoge Raad voor Justitie en de Hoge Raad voor Rechtsvervolging, solide resultaten kunnen boeken op het gebied van consequente verantwoordingsplicht en integriteit binnen het justitiële stelsel op alle niveaus. Er zijn echter verdere inspanningen nodig om de capaciteit van de Hoge Inspectie voor Justitie te versterken en te zorgen voor meer transparantie en een beperkter gebruik van laterale overdrachten, met name om te voorkomen dat deze worden gebruikt voor bevorderingen. De EU neemt nota van de herziening van de bepalingen die van toepassing zijn op de benoeming van niet-magistraten, teneinde het hoogste niveau van integriteit en verdienste te waarborgen bij de benoeming van niet-magistraten tot lid van de Hoge Raad voor Justitie en de Hoge Raad voor Rechtsvervolging.

De EU neemt nota van de inspanningen van Albanië om een goede basis te leggen voor een **kwalitatief en efficiënt** justitieel stelsel. De EU wijst erop dat die inspanningen moeten worden voortgezet, zodat de rechterlijke macht voldoende personele en financiële middelen krijgt om volledig, efficiënt en onafhankelijk te functioneren en de toegang tot de rechter te waarborgen, onder meer door de achterstand aan evaluaties verder te verkleinen. De EU neemt nota van de vooruitgang die is geboekt bij de versterking van de school voor magistraten om de aspirant-magistraten onderwijs van hoger niveau te bieden, en verzoekt Albanië deze inspanningen verder te consolideren, onder meer door de verbetering en daadwerkelijke uitvoering van een toelatingsexamen dat is gebaseerd op transparantie, objectieve criteria en eerlijke concurrentie. De EU is het erover eens dat Albanië de IT-instrumenten van de rechtbanken verder moet verbeteren en neemt nota van het plan van Albanië in dit verband. De EU roept voorts op tot de tijdige invoering van een geïntegreerd systeem voor dossierbeheer en onderstreept dat ongeoorloofde toegang tot de gegevens in het systeem moet worden voorkomen. De EU neemt er voorts nota van dat de vacante betrekkingen bij justitie met spoed en gestaag moeten worden ingevuld om de efficiëntie van justitie te waarborgen. Met dit doel moeten er ook quota voor kandidaat-magistraten worden vastgesteld die op passende wijze tegemoetkomen aan de behoeften van het justitiële stelsel. De EU benadrukt dat de kwaliteit van de infrastructuur van rechtbanken en het openbaar ministerie en de veiligheid van personen moeten worden verbeterd, ook binnen justitiële en rechtshandavingsinstanties. De EU herinnert er ook aan hoe belangrijk het is dat Albanië zorgt voor effectieve rechtsbescherming en de consistente, tijdige en volledige uitvoering van alle rechterlijke uitspraken.

De EU merkt op dat het wetgevings- en institutionele kader van Albanië op het gebied van **corruptiebestrijding** gedeeltelijk is aangepast aan het EU-acquis. De EU is ingenomen met de tastbare vooruitgang die Albanië heeft geboekt bij de onderzoeken, vervolgingen en veroordelingen wegens corruptie, onder meer van hoge ambtenaren. De EU is ingenomen met de goede resultaten tot dusver van de SPAK en haar rechtbanken, ook in corruptiezaken op hoog niveau. De EU benadrukt niettemin dat corruptie op de meeste gebieden van het openbare en zakelijke leven – onder meer in alle takken van de centrale en lokale overheden en instellingen – een wijdverbreid en cruciaal probleem blijft. De EU onderstreept dat Albanië aanzienlijke verdere vooruitgang moet boeken met het voorkomen van en de strijd tegen de alomtegenwoordigheid van corruptie. De EU neemt nota van de vooruitgang die Albanië heeft geboekt bij het verder wijzigen en aanvullen van zijn juridische en institutionele kader voor corruptiebestrijding. De EU onderstreept dat deze maatregelen nu daadkrachtig moeten worden uitgevoerd en effect moeten sorteren, met name in de sectoren met het grootste risico op corruptie, vooral openbare infrastructuur, kadaster en eigendomsrechten, douane, belastingdienst, onderwijs, gezondheidszorg, overheidsopdrachten en publiek-private partnerschapscontracten. De EU verzoekt Albanië de herziening en doeltreffende uitvoering van de wetgeving inzake donaties en sponsoring en inzake de financiering van politieke partijen af te ronden door middel van een inclusieve en constructieve dialoog tussen de partijen en met het oog op meer transparantie. De EU neemt nota van de inspanningen van Albanië om de institutionele capaciteit en de coördinatie van de instellingen voor corruptiepreventie te versterken, al moeten deze worden opgevoerd. De EU neemt tevens nota van de consolidatie van de operationele en personele capaciteit van het speciaal openbaar ministerie voor corruptie en georganiseerde criminaliteit en de SPAK-rechtbanken, die verder moet worden versterkt. De EU is ingenomen met de vooruitgang die is geboekt bij het opbouwen van een solide staat van dienst met het op systemisch niveau de kop indrukken van corruptie en roept Albanië ertoe op deze inspanningen, met name op hoog niveau, verder te consolideren, onder meer via de definitieve confiscatie van vermogensbestanddelen, en het aantal doorverwijzingen naar de SPAK door andere autoriteiten, waaronder de Albanese staatspolitie, te verhogen. De EU betreurt bepaalde, vroegere besluiten van het Albanese Parlement en opmerkingen van overheidsfunctionarissen over onderzoeken tegen voormalige overheidsfunctionarissen en parlementsleden. De EU benadrukt dat het voor Albanië belangrijk is zijn inspanningen ter bestrijding van corruptie op hoog niveau op te voeren en het beginsel van gelijkheid voor de wet te handhaven. Evenzeer is het van belang dat de rechterlijke macht, met inbegrip van de SPAK, op onafhankelijke wijze blijft werken, en daarbij onpartijdig, verantwoordingsplichtig en professioneel blijft en de rechten van de verdediging eerbiedigt, zonder inmenging.

De EU neemt nota van de vooruitgang die is geboekt bij het efficiënter maken van het kader voor corruptiepreventie, en verzoekt Albanië deze inspanningen verder te consolideren, onder meer door het kader verder aan te passen aan het EU-acquis en door systematisch en doeltreffend gevolg te geven aan alle aanbevelingen die voortvloeien uit internationale monitoringmechanismen voor verdragen waarbij Albanië partij is, waaronder het Verdrag van de Verenigde Naties tegen corruptie en de Groep van Staten tegen Corruptie (Greco) van de Raad van Europa. De EU onderstreept dat het voor Albanië van fundamenteel belang is om ervoor te zorgen dat toekomstige wijzigingen van de strafwetgeving, waaronder mogelijke amnestieën, in overeenstemming zijn met het EU-acquis en de Europese normen en in hun geheel bijdragen tot het plan van Albanië om de corruptie gestaag te blijven terugdringen.

De EU neemt er nota van dat het juridische en institutionele kader van Albanië gedeeltelijk is aangepast aan het EU-acquis en de Europese normen inzake **de grondrechten**, en onderstreept dat de uitvoering ervan nog verbetering behoeft om het volledige genot van de grondrechten in de praktijk te waarborgen, onder meer door de capaciteiten van onafhankelijke instellingen op het gebied van de grondrechten te versterken en systematisch gevolg te geven aan hun aanbevelingen, en aan die van internationale toezichthoudende instanties, waaronder het Europees Comité inzake de voorkoming van foltering, alsook door de arresten van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens uit te voeren. De EU merkt op dat Albanië zich moet aanpassen aan het EU-acquis inzake strafzaken, rechten van slachtoffers en procedurele rechten.

De EU is ingenomen met de vaststelling van een nieuwe wet inzake de **bescherming van persoonsgegevens** en de tien bijbehorende uitvoeringswetten die in overeenstemming zijn met het desbetreffende EU-acquis. De EU merkt op dat Albanië nu moet zorgen voor een doeltreffende uitvoering en handhaving van het nieuwe juridische kader. De EU neemt er nota van dat Albanië van plan is de institutionele capaciteit van de Toezichthouder voor informatie- en gegevensbescherming en publieke en particuliere verwerkingsverantwoordelijken te vergroten zodat het recht doeltreffend kan worden gehandhaafd, onder meer door middel van bewustmakingsmaatregelen. De EU benadrukt dat het belangrijk is dat Albanië zijn plan uitvoert om doeltreffend onderzoek te doen naar (grootschalige) inbreuken op de gegevensbeschermingsrechten.

De EU merkt op dat het juridische en institutionele kader van Albanië met betrekking tot de **vrijheid van meningsuiting** slechts gedeeltelijk is aangepast aan het EU-acquis en de Europese normen, en dat er nog aanzienlijke verbeteringen nodig zijn. De EU neemt nota van de eerste stappen in het plan van Albanië om een diepgaande hervorming mogelijk te maken. De EU dringt er bij Albanië op aan de wijzigingen aan het juridisch en regelgevingskader af te ronden en de nodige uitvoerings- en handhavingsmaatregelen in te voeren met het oog op meer transparantie van media-eigendom, pluraliteit in de media en redactionele onafhankelijkheid, transparantere particuliere en overheidsfinanciering van de media, en grotere autonomie van de mediatoezichthouder en onafhankelijkheid van de staatsomroep, in overeenstemming met het EU-acquis.

De EU stelt met bezorgdheid vast dat de sfeer van op journalisten gerichte verbale en fysieke aanvallen, lastercampagnes en strategische rechtszaken tegen publieke participatie (SLAPP) niet is verbeterd en nog steeds volledig moet worden aangepakt. De EU neemt nota van de nieuwe bepalingen in het strafwetboek betreffende de decriminalisering van smaad in het geval van journalisten. De EU herinnert eraan dat het belangrijk is dat Albanië de resterende strafrechtelijke bepalingen inzake beledigingen en smaad volledig en zonder verdere vertraging intrekt en de burgerrechtelijke aspecten van smaad aanpast aan de Europese normen, en roept op tot een volledige en snelle aanpassing aan de anti-SLAPP-richtlijn van de EU. De EU onderstreept ook dat het belangrijk is gevolg te geven aan de anti-SLAPP-aanbeveling van de EU. De EU benadrukt dat er nauwgezet op moet worden toegezien, met name door de aangewezen contactpersonen bij de staatspolitie en bij het openbaar ministerie, dat de formele maatregelen en waarborgen daadwerkelijk worden toegepast en concrete verbeteringen teweegbrengen in de veiligheid en werkomstandigheden van journalisten. Alle wijzigingen van het juridisch kader moeten in overeenstemming zijn met de Europese normen en aanbevelingen, waaronder de adviezen van de Commissie van Venetië, en moeten het onderwerp zijn van inclusief overleg met mediaorganisaties en het maatschappelijk middenveld. In dit verband neemt de EU nota van de lopende gestructureerde dialoog tussen instellingen en media-actoren over belangrijke hervormingen ter versterking van de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid en de pluriformiteit van de media. De aanbevelingen van deze dialoog moeten de basis vormen voor de verdere noodzakelijke hervormingen in de mediasector.

Wat **gendergelijkheid en non-discriminatie** betreft – een gebied waarop Albanië zich gedeeltelijk aan het EU-acquis heeft aangepast – neemt de EU nota van de vorderingen in de plannen van Albanië voor de volledige aanpassing van zijn juridisch kader inzake non-discriminatie aan het EU-acquis, en van maatregelen voor de aanpassing aan de richtlijn inzake gelijke behandeling ongeacht ras of etnische afstamming. De EU onderstreept dat moet worden gezorgd voor de nodige institutionele capaciteit en duurzame financiering op alle bestuursniveaus voor de tijdige uitvoering van maatregelen, waaronder de aanpassing van de wettelijke bepalingen inzake non-discriminatie en bestrijding van haatmisdrijven en haatspraak, tegen alle groepen ongeacht geloofsovertuiging, nationaliteit, ras of etnische afkomst of andere discriminatiegronden, en inzake eerbiediging, bescherming en verwezenlijking van het volledige genot van alle mensenrechten door lhbt-personen. Dit dient onder meer te gebeuren via de werkzaamheden van de commissaris voor de bescherming tegen discriminatie, die al sinds 2023 opnieuw moet worden benoemd, en de Albanese ombudsman, waarvan de institutionele capaciteit moet worden vergroot. De EU neemt ook nota van de plannen van Albanië om de aanpassing aan het EU-acquis inzake gendergelijkheid te voltooien, met name om seksueel en gendergerelateerd geweld doeltreffend aan te pakken, en is ingenomen met de vaststelling van de wet inzake gendergelijkheid. De inspanningen moeten gericht zijn op een doeltreffende uitvoering en de verbetering van de duurzaamheid van opvangcentra voor slachtoffers van geweld. De EU verzoekt Albanië meer middelen te voorzien voor de vergroting van de institutionele capaciteit en ervoor te zorgen dat de diensten voor verhaal en bijstand in stand worden gehouden. De EU wijst erop dat het voor Albanië belangrijk is de rechten van personen met een handicap te versterken, onder meer door aanzienlijke vooruitgang te boeken op het gebied van de-institutionalisering, ondersteuning van zelfstandig wonen en toegankelijkheid.¹

De EU herinnert aan het plan van Albanië om de **rechten van het kind** hoog te houden en te verbeteren, onder meer door het geïntegreerd kindbeschermingssysteem te versterken en gemeenschapsgebaseerde zorg breder toegankelijk te maken. Doel daarvan is de de-institutionalisering van kinderen te voltooien. De EU benadrukt dat de hervorming tijdig moet worden doorgevoerd om de rechten van het kind te handhaven en te versterken, waarbij het belang van het kind het leidende beginsel moet zijn. De EU roept Albanië ertoe op voldoende financiële middelen aan de bestrijding van kinderarmoede te wijden en in dat verband de institutionele capaciteit op alle bestuursniveaus te versterken.

---

¹ De kwesties van inclusie in het onderwijs en op de arbeidsmarkt worden besproken in samenhang met de hoofdstukken 19 en 26.

Met betrekking tot het **eigendomsrecht** neemt de EU nota van Albanië's plan om te zorgen voor effectieve rechtsbescherming en onderstreept zij dat het belangrijk is deze kwestie onmiddellijk aan te pakken in overeenstemming met de EU-Verdragen. Ook moet worden gezorgd voor de daadwerkelijke en tijdige uitvoering van alle rechterlijke uitspraken, zeker definitieve uitspraken, tot erkenning van het eigendomsrecht van een voormalige eigenaar, zodat een einde wordt gemaakt aan langdurige situaties van niet-handhaving. Dit geldt ook voor de arresten van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens op dit gebied. De EU merkt op dat Albanië wetgeving tot uitvoering van de wet betreffende het kadaster en de wet betreffende de voltooiing van overgangsprozessen inzake eigendoms-kwesties heeft aangenomen, maar dat er nog aanzienlijke uitvoeringsproblemen zijn. De EU stelt een onevenredigheid in de resultaten vast voor gebieden met een groot aantal personen van een etnische minderheid, gebieden met een hoge economische waarde en kustgebieden. Zo wordt er, volgens de routekaart voor de hoofdstukken over de rechtsstaat, momenteel een efficiënt en transparant systeem voor de registratie en het geïntegreerd beheer van eigendom in gebruik genomen voor de afgifte van duidelijke en veilige eigendomstitels in Albanië, teneinde het recht op eigendom uiterlijk in 2030 via een volledig gedigitaliseerde dienst te verzekeren. In dit verband heeft Albanië twee tussentijdse doelstellingen voor respectievelijk 2026 en 2028 vastgesteld. Regelmatige monitoring daarvan moet uiterlijk in het tweede kwartaal van 2027 uitwijzen dat tastbare incrementele vooruitgang is geboekt met de eerste registratie en daaropvolgende verlening van definitieve eigendomstitels. De eerste doelstelling heeft betrekking op de digitalisering van de kadastrale kaarten en de tweede betreft de voltooiing van de eerste registratie. In dit verband benadrukt de EU ook dat Albanië in het kader van het tot dusver beperkte digitaliseringsproces werk moet maken van de publicatie van de kadastrale kaarten. De EU benadrukt dat het belangrijk is dat Albanië, na publicatie van de individuele kadastrale kaarten en indiening door een belanghebbende van de vereiste documenten voor de registratie van een eigendom, ervoor zorgt dat het staatskadaster, conform het juridisch kader van Albanië, binnen de vastgestelde termijn van 45 dagen overgaat tot afgifte van het definitieve eigendomscertificaat of de belanghebbende ervan in kennis stelt dat de eigendom ook door derden (zij het de overheid of particulieren) wordt opgeëist, zodat de belanghebbende juridische stappen kan ondernemen.

De EU neemt er nota van dat het staatskadaster een integriteitsplan heeft opgesteld, met medeneming van de feedback van belanghebbenden, om vanaf 2025 de transparantie, efficiëntie en verantwoordingsplicht van de dienstverlening te verbeteren, zoals bepaald in de routekaart voor de hoofdstukken over de rechtsstaat. De EU benadrukt ook dat het van cruciaal belang blijft om periodieke en grondige verduidelijkingen te ontvangen over de uitvoering van het integriteitsplan. De EU benadrukt dat ook van het agentschap voor de behandeling van eigendom de werking volledig transparant moet zijn. De EU vraagt dat een realistisch tijdschema voor de uitvoering van mogelijke compensaties met termijn 2026 wordt vastgesteld, zoals bepaald in de routekaart voor de rechtsstaat. In dit verband verzoekt de EU de Albanese autoriteiten ook het in de conclusies van de Raad van december 2023 over uitbreiding beschreven probleem van vervalste documenten aan te pakken. Voorts herhaalt de EU dat een herziening, uiterlijk in 2026, van de investeringswetgeving² in lijn met de beste praktijken van de EU een topprioriteit blijft, zoals bepaald in de hervormingsagenda van het groeiplan. De EU verzoekt de Albanese autoriteiten met name om ervoor te zorgen dat onteigeningen in het “algemeen belang” gepaard gaan met billijke compensaties voor de rechtmatige eigenaren. De EU benadrukt tevens dat een duidelijk proces voor de indeling van eigendom (landbouwareaal of bouwgrond) zou helpen om verkeerde indelingen of misbruik te voorkomen.

---

² Deze kwestie wordt besproken in samenhang met cluster 3 (hoofdstuk 20), cluster 4 (hoofdstuk 27) en cluster 6 (hoofdstuk 30).

De EU neemt nota van de plannen van Albanië om, in overeenstemming met zijn internationale verplichtingen en de Europese normen, de rechten van personen die tot een **minderheid** behoren, te beschermen en te bevorderen door onder meer het desbetreffende wetgevingskader, met name de wet 96/2017 inzake de bescherming van nationale minderheden en de daarvan afgeleide wetgeving, effectief uit te voeren, en moedigt deze plannen aan. De EU roept Albanië ertoe op dat wetgevingskader en de daarvan afgeleide wetgeving te eerbiedigen met het oog op eventuele hervormingen van het kiesstelsel of het bestuur. De EU is ingenomen met de vaststelling in december 2024 van de resterende uitvoeringshandelingen betreffende zelfidentificatie en andere daarmee samenhangende rechten, en betreffende het gebruik van nationale minderheidstalen in de contacten met administratieve organen en overheidsinstanties, zoals bepaald in de routekaart voor de rechtsstaat. De EU benadrukt dat die handelingen op het hele grondgebied volledig, doeltreffend en conform de Europese normen moeten worden uitgevoerd, met volledige inachtneming van de aanbevelingen van de desbetreffende internationale toezichtsinstanties en met betrokkenheid van alle belanghebbenden. De EU roept de Albanese autoriteiten op ervoor te zorgen dat het recht op vrije zelfidentificatie tijdens de uitvoering van de die handelingen in de praktijk wordt gehandhaafd overeenkomstig de Europese normen. De EU herinnert eraan dat verdere verificaties of verzoeken om bewijsmateriaal de uitzondering moeten blijven. De EU neemt er ook nota van dat de huidige wetgeving de toegang tot onderwijs in een minderheidstaal moet waarborgen, zonder aanvullende voorwaarden of een onredelijk strikte interpretatie en toepassing van de bevolkingsdrempel voor minderheden³. De EU merkt tevens op dat de institutionele capaciteit van de Staatscommissie voor nationale minderheden en van de lokale autoriteiten verder moet worden vergroot en dat zij middelen voor de lange termijn moeten krijgen. Wat de Roma en de Egyptische minderheid betreft, neemt de EU nota van de plannen van Albanië om de toezeggingen van de verklaring van Poznań op het gebied van onderwijs, werkgelegenheid, huisvesting en gezondheid na te komen en het nationaal Roma-contactpunt te versterken. De EU verzoekt Albanië voldoende overheidsmiddelen voor de uitvoering van de beleidsmaatregelen toe te wijzen en de coördinatie op dit gebied te versterken. Voorts neemt de EU er nota van dat Albanië bepalingen heeft vastgesteld waarbij personen die tot een minderheid behoren in staat worden gesteld hun cultureel erfgoed te bewaren en te ontwikkelen en de kennis van hun geschiedenis te bevorderen.

De EU benadrukt dat Albanië ervoor moet zorgen dat zijn wetgevingskader bij de toetreding volledig is aangepast aan het EU-acquis zodat het volledige genot van **EU-burgerschaprechten** wordt gewaarborgd.

---

³ Deze kwestie wordt besproken in samenhang met cluster 3 (hoofdstuk 26).

4. Hoofdstuk 24: Justitie, vrijheid en veiligheid

De EU neemt er nota van dat Albanië over een juridisch en institutioneel kader beschikt voor de **bestrijding van georganiseerde criminaliteit**. De EU is ingenomen met de herziening door Albanië van zijn strafwetboek, dat is afgestemd op de strafrechtelijke bepalingen van belangrijke rechtshandelingen die onderdeel uitmaken van het EU-acquis inzake de bestrijding van zware en georganiseerde criminaliteit, terrorisme en het witwassen van geld. Er moeten nog wel verdere wijzigingen worden aangebracht aan dit kader, die verdergaan dan de recente wijzigingen van het strafwetboek, om het volledig in overeenstemming te brengen met het EU-acquis. De EU moedigt Albanië aan ervoor te zorgen dat de schending van beperkende maatregelen van de Unie en milieudelicten strafbaar worden gesteld. De EU benadrukt dat de samenwerking van Albanië met de EU-landen, Europol, Eurojust en Cepol op het gebied van rechtshandhaving, alsook de zeer actieve betrokkenheid van Albanië bij Empact, positieve resultaten opleveren bij het ontmantelen van criminele organisaties. De EU merkt op dat deze inspanningen verder moeten worden opgevoerd en moedigt Albanië aan verder deel te nemen aan strategische maatregelen onder coördinatie van Europol. Tegelijkertijd zijn er dringend verdere inspanningen nodig om de integriteitsproblemen binnen de politie, die nog steeds zeer vatbaar is voor corruptie, aan te pakken. In dit verband benadrukt de EU dat Albanië doortastende en duurzame stappen moet zetten om de integriteit bij de politie te vergroten, moet zorgen voor continue en grondige onderzoeken door het orgaan dat toezicht houdt op de politie, het hoge personeelsverloop moet aanpakken en moet zorgen voor op verdiensten gebaseerde en transparante benoemingen, overplaatsingen en bevorderingen bij de politie. De EU benadrukt tevens dat er verdere inspanningen moeten worden geleverd om de staat van dienst op het gebied van onderzoeken, vervolgingen, definitieve veroordelingen en inbeslagneming en confiscatie van vermogensbestanddelen in verband met zware en georganiseerde criminaliteit, waaronder het witwassen van geld, te consolideren, en blijkt te geven van een proactieve en doeltreffende benadering van internationale samenwerking. De EU benadrukt dat Albanië de instellingen voor de bestrijding van georganiseerde criminaliteit van extra steun op hoog niveau, voldoende middelen en technische en operationele capaciteit moet voorzien, en een sterke interinstitutionele coördinatie tot stand moet brengen. De EU ziet daarnaast dat Albanië er steeds meer voor zorgt dat strafzaken vanaf het begin af aan systematisch vergezeld gaan van financiële onderzoeken en moedigt Albanië aan de capaciteit op te bouwen om complexe financiële onderzoeken op zich te nemen. De EU verzoekt Albanië de vooruitgang op dit gebied verder te consolideren.

De EU neemt voorts nota van de voortdurende inspanningen van Albanië om meer vermogensbestanddelen in beslag te nemen en te confisqueren, vermogensbestanddelen uit criminele activiteiten te bevroren en het hergebruik daarvan voor maatschappelijke doeleinden te bevorderen. De EU neemt met voldoening nota van de vaststelling van de wet op het bureau voor de ontneming van vermogensbestanddelen en de oprichting van een bureau voor de ontneming van vermogensbestanddelen binnen de Albanese staatspolitie. De EU benadrukt dat moet worden gezorgd voor de efficiënte identificatie en opsporing van vermogensbestanddelen, wat ertoe moet leiden dat er meer vermogensbestanddelen in beslag worden genomen en worden geconfisqueerd. De EU verwacht van Albanië dat het concrete stappen blijft zetten, onder meer met betrekking tot zijn coördinatiecapaciteit ten aanzien van andere instellingen, om ervoor te zorgen dat het bureau voor de ontneming van vermogensbestanddelen volledig operationeel is en over voldoende middelen beschikt om zijn mandaat uit te voeren.

De EU herinnert eraan dat Albanië in oktober 2023 werd geschrapt van de lijst van rechtsgebieden onder verscherpt toezicht van de Financiële-actiegroep (FATF) nadat het land zijn actieplan had afgerond en het geplande programma voor fiscale amnestie en vrijwillige naleving van belastingwetgeving had opgeschort. De EU dringt erop aan dat Albanië zorgt voor overeenstemming tussen toekomstige wetswijzigingen in het strafrecht, met inbegrip van mogelijke programma's voor amnestie en vrijwillige naleving van belastingwetgeving, en de plannen van het land. Daarnaast moeten die wijzigingen de bestrijding van georganiseerde criminaliteit bevorderen en aangepast zijn aan het EU-acquis en de internationale normen ter zake, zoals de normen die zijn bepaald door Moneyval en de FATF⁴.

De EU dringt er bij Albanië op aan alle nodige wetgeving en uitvoeringsmaatregelen op het gebied van **cybercriminaliteit** vast te stellen en toe te treden tot het tweede aanvullend protocol bij het Verdrag van Boedapest teneinde cybercriminaliteit doeltreffend te kunnen bestrijden. De EU merkt op dat Albanië een solide staat van dienst moet opbouwen op het gebied van de preventie en bestrijding van cybercriminaliteit, met name door een doeltreffendere rechtshandavingsrespons tot stand te brengen die gericht is op de opsporing, traceerbaarheid en vervolging van cybercriminelen, met voldoende onderzoekscapaciteit en middelen op het gebied van cybercriminaliteit, onder meer bij het nationaal onderzoeksbureau.

---

⁴ De strijd tegen het witwassen van geld wordt besproken in samenhang met cluster 2 (hoofdstuk 4).

De EU neemt nota van de vooruitgang die Albanië heeft geboekt bij het strafbaar stellen van alle vormen van **seksueel misbruik van kinderen** en verzoekt Albanië bijzondere aandacht te besteden aan de bescherming en preventie (met inbegrip van het voorkomen van revictimisatie) van seksueel misbruik van kinderen, zowel online als offline.

De EU merkt op dat er in Albanië grote aantallen vuurwapens beschikbaar zijn en verzoekt Albanië het illegale bezit van vuurwapens en de **illegale vuurwapenhandel** terug te dringen. De EU is ermee ingenomen dat Albanië een nationale strategie en een actieplan voor de beheersing van handvuurwapens en lichte wapens (SALW) heeft aangenomen, die beide grotendeels zijn afgestemd op de doelstellingen en algemene streefcijfers van de regionale routekaart voor een betere beheersing van SALW in de Westelijke Balkan. De EU moedigt Albanië aan te zorgen voor de volledige uitvoering ervan. De EU neemt ook met voldoening nota van de vaststelling van de wet inzake de invoer, uitvoer en doorvoer van vuurwapens, waarmee Albanië zich verder heeft aangepast aan het EU-acquis. De EU roept Albanië ertoe op volledig te voldoen aan het EU-acquis inzake de controle op de verwerving en het bezit van vuurwapens. De EU neemt tevens nota van het plan van Albanië om meer inspanningen te leveren voor de bewustmaking, outreach en voorlichting over de gevaren en risico's in verband met misbruik en illegaal bezit van en illegale handel in vuurwapens en SALW, alsmede het verlagen van het aantal illegale vuurwapens door legalisering, vrijwillige inlevering en onbruikbaarmaking.

De EU merkt op dat Albanië een land van herkomst, doorreis en bestemming van **mensenhandel** is. Het moet de maatregelen ter bestrijding van mensenhandel dan ook blijven aanscherpen, waarbij de ernstige impact op vrouwen en meisjes een hoofdbekommernis moet zijn. De EU onderstreept het belang van verdere resultaten op dit gebied. Onder meer moeten openbare voorzieningen meer slachtofferhulp bieden. De EU verwacht dat Albanië zijn wetgeving afstemt op het EU-acquis inzake mensenhandel.

De EU neemt er nota van dat de samenwerking op het gebied van drugs tussen de rechtshandhavingsautoriteiten van Albanië en hun tegenhangers in de EU-landen goed verloopt, met name wat de bestrijding van drugshandel betreft. De EU benadrukt dat het, naast de aanneming van het formeel strategisch kader, van cruciaal belang zal zijn dat Albanië een overkoepelende strategische aanpak ten uitvoer legt om de illegale teelt en productie van en handel in drugs doeltreffend en consequent te bestrijden en voorkomen. De EU erkent het plan van Albanië om zijn institutionele kader te versterken en operationeel te maken en neemt met genoeg kennis van de oprichting van een nationale waarnemingspost voor drugs en een nationaal systeem voor vroegtijdige waarschuwing voor de uitwisseling van informatie over nieuwe psychoactieve stoffen. De EU roept Albanië ertoe op ervoor te zorgen dat zijn nationale systeem voor vroegtijdige waarschuwing operationeel is en goede resultaten aflevert, onder meer door intensiever samen te werken met het Drugsagentschap van de Europese Unie (EUDA). De EU benadrukt dat Albanië een solide staat van dienst moet opbouwen op het gebied van de inbeslagname en vernietiging van drugs en de confiscatie van de gerelateerde vermogensbestanddelen.

De EU neemt er nota van dat Albanië beschikt over een strategisch en juridisch kader voor de **bestrijding van terrorisme en gewelddadig extremisme** dat grotendeels in overeenstemming is met het EU-acquis, hoewel er nog enkele verdere wijzigingen moeten worden aangebracht voordat er sprake is van volledige overeenstemming. De EU merkt tevens op dat het strategisch en juridisch kader daadwerkelijk in de praktijk moet worden gebracht. De EU moedigt Albanië ook aan uitvoering te geven aan het nieuwe gezamenlijk actieplan ter voorkoming en bestrijding van terrorisme en gewelddadig extremisme voor de Westelijke Balkan, dat in oktober 2025 is ondertekend, te beginnen met de aanneming van een nationale routekaart. De EU neemt nota van het plan van Albanië om voldoende middelen te wijden aan het bestrijden van terrorisme en gewelddadig extremisme, het verbeteren van de samenwerking tussen instanties en de internationale samenwerking en het versterken van de casemanagement- en verwijzingsmechanismen voor geradicaliseerde personen en terroristische delinquenten. De EU neemt nota van de inspanningen om gewelddadig extremisme te voorkomen en met name van de werkzaamheden van het Coördinatiecentrum voor de bestrijding van gewelddadig extremisme. De EU neemt er nota van dat er meer aandacht moet uitgaan naar radicalisering in gevangenissen en de verspreiding van terroristische online-inhoud. De EU merkt op dat de regionale samenwerking en de uitwisseling van gevoelige informatie met Europol en de lidstaten bevredigend zijn en dat de inspanningen moeten worden voortgezet. De EU benadrukt dat er verdere inspanningen nodig zijn om terrorismefinanciering en het witwassen van geld aan te pakken, met name door de doeltreffendheid van onderzoeken naar terrorismefinanciering te verbeteren. De EU neemt met voldoening nota van de vaststelling van een nieuwe wet inzake vooraf te verstrekken passagiersgegevens (API) en persoonsgegevens van passagiers (PNR) om met het vliegverkeer verband houdende terroristische misdrijven en ernstige strafbare feiten beter te kunnen bestrijden.

De EU onderstreept dat het voor Albanië belangrijk is **kritieke infrastructuur** te beschermen door zijn juridisch kader inzake de weerbaarheid van kritieke entiteiten in overeenstemming te brengen met het EU-acquis, belangrijke kritieke infrastructuren in kaart te brengen en criteria voor het beheer ervan, waaronder een risicoanalyse, op te stellen.

De EU merkt op dat Albanië de grondbeginselen van **justitiële samenwerking in strafzaken, burgerlijke en handelszaken** in zijn wetgeving heeft verankerd, maar dat verdere afstemming op het EU-acquis nodig is. De EU neemt nota van het plan van Albanië om de resterende relevante internationale verdragen op het gebied van justitiële samenwerking te bekrachtigen. De EU neemt er nota van dat Albanië het Haagse Verdrag betreffende de erkenning en de tenuitvoerlegging van buitenlandse vonnissen in burgerlijke en handelszaken (2019) in februari 2025 heeft geratificeerd. De EU verzoekt Albanië tevens zijn bestuurlijke capaciteit te vergroten om te voldoen aan de EU-voorschriften inzake justitiële samenwerking in strafzaken, burgerlijke en handelszaken.

De EU is ingenomen met het feit dat Albanië op het gebied van **migratie** zijn alomvattende nationale migratiestrategie (2024-2030) en het bijbehorende actieplan (2024-2026), dat is afgestemd op het door de Commissie in december 2022 gepresenteerde EU-actieplan voor de Westelijke Balkan, heeft aangenomen en uitvoert. De EU is ingenomen met de opstelling door Albanië, volgens de methode van het Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA) en het Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex), van een nationaal noodplan met een toereikend budget voor de uitvoering ervan voor het geval dat het land te maken krijgt met aanzienlijke aantallen nieuwe migranten en verzoekers om internationale bescherming. De EU neemt tevens nota van het plan van Albanië om de nodige wijzigingen aan te brengen in zijn beleid inzake legale migratie om dat beleid af te stemmen op bepaalde bepalingen inzake gezinshereniging, op de gecombineerde vergunning en op de recente wijzigingen met betrekking tot de Europese blauwe kaart. De EU verzoekt Albanië zich aan te passen aan het EU-acquis en de strijd tegen irreguliere migratie verder op te voeren. De EU neemt nota van de inzet van Albanië bij de bestrijding van migrantensmokkel, met name in het kader van de wereldwijde alliantie ter bestrijding van migrantensmokkel, en onderstreept dat Albanië zijn lopende inspanningen op alle niveaus moet voortzetten om criminele organisaties die betrokken zijn bij migrantensmokkel te ontmantelen. In het kader van de ontwikkeling van arbeidsmigratie in Albanië verzoekt de EU Albanië om samenwerking op het gebied van overname met derde landen tot stand te brengen en verwacht zij dat Albanië de arbeidsinspectie versterkt teneinde dwangarbeid en irreguliere secundaire bewegingen naar de EU te voorkomen.

De EU benadrukt dat Albanië uitstekend samenwerkt met de lidstaten en Frontex op het gebied van overname- en terugkeeroperaties. De EU verzoekt Albanië te zorgen voor toereikende opvangcapaciteit, met name voor niet-begeleide minderjarigen, en terugkeerprocedures uit te voeren overeenkomstig de herziene vreemdelingenwet en het EU-acquis. De EU verzoekt Albanië ook de samenwerking op het gebied van terugkeer en overname met de landen van herkomst verder te versterken, onder meer door aanhoudende technische samenwerking op hoog niveau en de ontwikkeling van praktische samenwerking op het gebied van overname.

De EU neemt nota van de samenwerking met het EUAA om het nationale **asiel-** en opvangstelsel te verbeteren door verder te gaan met de uitvoering van de tweede fase van de in oktober 2024 goedgekeurde routekaart voor samenwerking. De EU verzoekt Albanië de asielwetgeving naar behoren uit te voeren en de nodige aanvullende bestuurlijke capaciteit te ontwikkelen, en daarbij te zorgen voor verdere afstemming op het EU-acquis. De EU verzoekt Albanië tevens systematisch door te verwijzen naar de asielprocedure en zowel de kwantiteit als de kwaliteit van de beslissingen in asielzaken te verhogen. De EU neemt er ook nota van dat een opvangcentrum voor niet-begeleide minderjarigen tijdelijk aan een ngo is toevertrouwd en herinnert aan het plan van Albanië om asielaanvragen in behandeling te nemen via rechtstreeks door de overheid verstrekte ondersteuning en diensten. De EU roept Albanië op een permanente oplossing te vinden voor de opvang en huisvesting van niet-begeleide minderjarigen, in overeenstemming met de EU-normen. De EU merkt op dat de kwestie van Albanese burgers die ongegronde asielverzoeken indienen in EU-landen nog steeds voortdurende en niet-aflatende inspanningen vergt.

De EU neemt er nota van dat het visumbeleid van Albanië nog niet volledig is afgestemd op de EU-lijst van visumplichtige derde landen. De EU herinnert eraan dat de tijdelijke opheffing van de visumplicht niet in overeenstemming is met het EU-acquis. De EU neemt er nota van dat Albanië enige vooruitgang heeft geboekt bij de afstemming van het visumbeleid en is ingenomen met de aanneming van een routekaart naar volledige afstemming, maar onderstreept dat Albanië ervoor moet zorgen dat deze routekaart tijdig wordt uitgevoerd. Volledige afstemming van het visumbeleid is immers een vereiste voor toetreding tot de EU. De EU merkt tevens op dat de informatiesystemen van Albanië aanvullende technische aanpassingen nodig zullen hebben om te voldoen aan het visuminformatiesysteem.

Met betrekking tot **Schengen en de buitengrenzen**, neemt de EU nota van de goede en voortdurende operationele samenwerking met Frontex op het gebied van grensbewaking en de bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit via de gezamenlijke operatie die sinds 2019 wordt uitgevoerd, alsook van de voortdurende uitvoering van de geactualiseerde Frontex-statusovereenkomst van juni 2024. De EU herinnert eraan dat een deel van het Schengenacquis pas in Albanië zal gelden na een besluit van de Raad tot opheffing van de controles aan de binnengrenzen, dat zal worden genomen na voltooiing van de toepasselijke Schengenevaluatie van de mate waarin Albanië daar klaar voor is. De EU verwacht van Albanië dat het zijn wetgeving in overeenstemming brengt met het Schengenacquis en de nodige stappen neemt voor de volledige uitvoering ervan vanaf de toetreding of, in voorkomend geval, vanaf de vaststelling van het besluit van de Raad tot volledige toepassing van het Schengenacquis. Dit omvat het aansluiten op of opzetten van de relevante systemen, met name het Schengeninformatiesysteem (SIS), het VIS, het inreis-uitreisysteem (EES), het Europees reisinformatie- en -autorisatiesysteem (Etias) en het programma voor geregistreerde reizigers. De EU verzoekt Albanië de uitvoering van de nationale strategie voor geïntegreerd grensbeheer (2021-2027) voort te zetten en is ingenomen met de vaststelling van de herziene wet op de grenscontrole. De EU neemt nota van de voortdurende toename van het aantal personeelsleden van de grenspolitie sinds 2020 en onderstreept dat het personeelsbestand en de operationele capaciteit toereikend moeten blijven. De EU neemt in deze context nota van het plan van Albanië om iets te doen aan het grote verloop van grensfunctionarissen. De EU is ingenomen met de aanneming in januari 2026 van een Schengenactieplan in overeenstemming met de richtsnoeren van de Commissie, en verzoekt Albanië dit uit te voeren door middel van wetswijzigingen en door te investeren in de nodige infrastructuur, uitrusting, personeelsbezetting en opleidingen.

De EU neemt wat betreft de **vervalsing van de euro** nota van het plan van Albanië om meer informatie uit te wisselen met de Europese Commissie, Europol en de Europese Centrale Bank, overeenkomstig de respectieve samenwerkingsovereenkomsten inzake de bescherming van de euro tegen valsemunterij.

5. Economische criteria

De EU is ermee ingenomen dat Albanië op schema ligt om een **functionerende markteconomie** te worden. De EU onderstreept de aanhoudende brede binnenlandse consensus over de grondbeginselen van het economisch beleid, waaronder een beperkte rol van de staat in de economie en een politieke toezegging tot liberalisering van de markt. De EU erkent de vooruitgang van de afgelopen jaren, maar merkt op dat de goede werking van de markteconomie nog steeds wordt beperkt door een zwakke rechtszekerheid, een hoge mate van informele economische activiteit, een beperkte ontwikkeling van de financiële sector, moeilijkheden bij de handhaving van het contractenrecht en eigendomsrechten en bij de registratie van titels, te weinig transparantie en verantwoordingsplicht bij staatsbedrijven, bredere structurele hiaten in de hervorming van het bestuur, en zorgen in verband met corruptie. Dit heeft als gevolg dat de economie slechts traag convergeert en haar groeipotentieel niet waarmaakt. Deze kwesties moeten verder worden aangepakt. De EU benadrukt dat het ondernemingsklimaat verder moet worden verbeterd door een gelijk speelveld voor binnen- en buitenlandse marktdeelnemers tot stand te brengen en zo van Albanië een aantrekkelijkere investeringsbestemming te maken. Inkomsten worden maar in geringe mate gemobiliseerd en dat niveau moet worden opgekrikt. Daarom is de EU ingenomen met de aanneming van de inkomstenstrategie voor de middellange termijn en moedigt zij de uitvoering ervan aan. De EU benadrukt dat Albanië het kader voor het beheer van overheidsinvesteringen beter in de praktijk moet brengen. De EU verzoekt Albanië systematisch en grondig gevolg te geven aan zowel de beleidsaanbevelingen van de EU in de opeenvolgende uitbreidingspakketten en de gezamenlijk overeengekomen beleidsrichtsnoeren in de context van de gezamenlijke conclusies van de economische en financiële dialoog tussen de EU en de regionale partners, alsook aan de toezeggingen die zijn gedaan als onderdeel van de hervormingsagenda van het groeiplan voor de Westelijke Balkan. De EU benadrukt dat een grondige en alomvattende uitvoering van deze hervormingen Albanië zullen helpen te voldoen aan de criteria voor een functionerende markteconomie en ervoor te zorgen dat bedrijven kunnen opereren in een voorspelbaar klimaat waarin de rechtsstaat en een gelijk speelveld voor concurrenten vooropstaan. Albanië moet ook iets ondernemen tegen de aanhoudende verstoringen in de vastgoedsector en de bouwsector als gevolg van corruptie, onvolledige eigendomstitels, zwakheden in het juridisch kader en niet-financiële transacties.

De EU merkt op dat Albanië vooruitgang boekt wat betreft zijn **vermogen om het hoofd te bieden aan concurrentiedruk en marktkrachten** binnen de Unie. De EU benadrukt dat de energie- en vervoersinfrastructuur van Albanië en de digitalisering van de economie aanzienlijk zijn verbeterd, ook al blijven er grote verschillen bestaan met het regionale en het Europese niveau. De EU merkt tevens op dat de investeringen in alle gebieden van de fysieke infrastructuur op een hoog niveau moeten blijven en moeten worden aangevuld met een verbeterd beheer van overheidsinvesteringen en overheidsopdrachten, onder meer door in de praktijk te zorgen voor een eerlijke en concurrerende gunning, bestuurshervormingen, met inbegrip van corruptiebestrijding, en een verbeterde cyberweerbaarheid. De EU verzoekt Albanië te werken aan de verbetering van zijn concurrentievermogen, dat momenteel wordt belemmerd door een gebrek aan ondernemersexpertise en technologische knowhow, onvervulde investeringsbehoeften in menselijke ontwikkeling en aanhoudend lage uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling, een en ander door de kwaliteit van het onderwijs en de onderwijsresultaten, waaronder die in beroepsonderwijs en -opleiding, te verbeteren en investeringen in onderzoek en het hoger onderwijs te stimuleren. De EU verzoekt Albanië tevens de dekking en de toereikendheid van de sociale bescherming en de ziektekostenverzekering te verbeteren om het aandeel van de bevolking dat met armoede wordt bedreigd, te verminderen en een sociaal evenwichtige economische ontwikkeling mogelijk te maken.

* * *

Gezien de stand van de voorbereidingen van Albanië merkt de EU op dat, met dien verstande dat Albanië vorderingen moet blijven maken met de aanpassing aan en uitvoering van het EU-acquis en de relevante Europese normen voor cluster 1 – Fundamentele kwesties, en de prioriteiten die in de jaarverslagen van de Europese Commissie en in de politieke dialoog tussen de EU en Albanië in kaart zijn gebracht, en onverminderd eventuele aanvullende voorwaarden die zijn vastgelegd in de verdere ijkpunten voor cluster 1, deze hoofdstukken en cluster alleen voorlopig kunnen worden afgesloten wanneer de EU het erover eens is dat aan de volgende ijkpunten voor de afronding van de onderhandelingen is voldaan:

op horizontaal niveau voor cluster 1 zorgt Albanië voor de voortzetting van de uitvoering van en openbaar toegankelijk toezicht op zijn routekaarten door middel van een robuust en multidisciplinair mechanisme, waarbij bijzondere aandacht moet uitgaan naar de toereikendheid van de personele en de financiële middelen, de institutionele capaciteit, de naleving van vastgestelde termijnen en een diepgaande en inclusieve dialoog met alle belanghebbenden; specifiek met betrekking tot:

- de routekaart inzake de rechtsstaat, onder meer door aan de ijkpunten in de hoofdstukken 23 en 24 te werken;
- de routekaart inzake de werking van democratische instellingen, door te zorgen voor stabiele en geconsolideerde democratische instellingen en processen, waaronder een verkiezingsverloop dat volledig in overeenstemming is met de aanbevelingen van de OVSE/ODIHR, door te zorgen voor verantwoordingsplicht en doeltreffendheid, onder meer via de toezichts- en andere functies van zijn parlement, en door te zorgen voor een almaar gunstiger klimaat voor het maatschappelijk middenveld op alle bestuursniveaus;
- de routekaart inzake de hervorming van het openbaar bestuur, door consistente en verifieerbare vooruitgang te tonen op alle gebieden van het desbetreffende strategisch kader en door te zorgen voor een efficiënt en doeltreffend opgezette hervorming op alle bestuursniveaus, die ook beleidsontwikkeling en -coördinatie, het beheer van overheidsdiensten en personele middelen, duidelijk omschreven interne en externe verantwoordingsmechanismen op alle bestuursniveaus, de dienstverlening en het beheer van de overheidsfinanciën omvat, volgens een op rechten gebaseerde aanpak.

Hoofdstuk 23 – Rechterlijke macht en grondrechten

Albanië voert zijn alomvattende justitiële hervorming verder uit, waarbij het voortbouwt op zijn verwezenlijkingen om onpartijdigheid, onafhankelijkheid, verantwoordingsplicht, professionaliteit, kwaliteit en efficiëntie binnen het justitiële stelsel volledig te waarborgen. Albanië zal met name aan dit ijkpunt voor de afronding van de onderhandelingen voldoen zodra het:

- zorgt voor de verdere uitvoering van de justitiële hervorming overeenkomstig het desbetreffende EU-acquis en de Europese normen, om de **onafhankelijkheid, onpartijdigheid, integriteit en efficiëntie** van de rechterlijke macht te waarborgen, onder meer door de consistente toepassing van de beginselen van integriteit, verdienste en transparantie van de autonome organen van de rechterlijke macht, onder meer bij de benoeming van hun leden;
- de **verantwoordingsplicht en integriteit** binnen het justitiële stelsel op alle niveaus consolideert door de systematische en consequente toepassing van op verdienste gebaseerde en transparante benoemingen, overplaatsingen en promoties van rechters en aanklagers, alsook de toekenning van toereikende capaciteit aan de Hoge Inspectie voor Justitie, de Hoge Raad voor Justitie en de Hoge Raad voor Rechtsvervolging om met name tijdige evaluaties en systematische en grondige verificaties van openbaarmakingen van vermogen uit te kunnen voeren, volledig in overeenstemming met de strengste normen van het doorlichtingsproces, en door de systemische weerbaarheid van het justitiële stelsel tegen pogingen tot ongepaste interne en externe inmenging en beïnvloeding verder te waarborgen en te verbeteren door de bestaande mechanismen om dergelijke zaken tegen te gaan doeltreffend in te zetten en verder te versterken, niettegenstaande het feit dat Albanië ervoor moet zorgen dat de vertegenwoordigers van zijn uitvoerende en wetgevende macht zich niet ongeoorloofd inmenging in de uitvoering van besluiten van het grondwettelijk hof en de toepassing van Europese normen, met name die van de Commissie van Venetië, met betrekking tot immunitetsbesluiten, door de justitiële instellingen;

- zorgt voor de duurzame **kwaliteit** van de rechterlijke macht, onder meer door de achterstand aan evaluaties verder weg te werken en driekwart van de jaarlijkse planningsprognoses te verwezenlijken op basis van objectieve criteria met kwalitatieve en kwantitatieve elementen, ondersteund door geconsolideerde statistieken, door te zorgen voor de tijdige bekendmaking van gemotiveerde besluiten en door voldoende middelen aan te houden zodat de verbeterde school voor magistraten kan functioneren in overeenstemming met de EU- en de Europese normen, met name wat betreft de integriteit en kwaliteit van rekrutering, de selectie van kandidaten en opleidingen;
- waarborgt de **efficiëntie** en het prestatievermogen van de rechtbanken en het openbaar ministerie door ongeveer 75 % van de vacatures bij justitie in te vullen, door de beschikkingstermijnen verder te verkorten en de achterstand aan rechtszaken weg te werken, met name door de personele en financiële middelen te verhogen zodat de kwaliteit van de gerechtelijke infrastructuur en de veiligheid van personen aanzienlijk worden verbeterd en een passend aantal magistraten en juridisch adviseurs wordt gewaarborgd, in overeenstemming met het EU-gemiddelde, alsook door een goed functionerend **geïntegreerd systeem voor dossierbeheer** op te zetten en dat consequent te gebruiken, en door te zorgen voor een breder en passender gebruik van alternatieve geschillenbeslechting.

Albanië voert robuuste en doeltreffende systemen in om corruptie, met inbegrip van corruptie op hoog niveau, te voorkomen en te bestrijden. Albanië zal met name aan dit ijkpunt voor de afronding van de onderhandelingen voldoen zodra het:

- verder zorgt voor betere en adequate **operationele capaciteiten**, de infrastructuur verbetert en de personele en financiële middelen van de gespecialiseerde corruptiebestrijdingsorganen en gewone gerechtelijke instellingen voor de bestrijding van corruptie vergroot, met name voor complexe zaken, waaronder financiële onderzoeken;

- een solide en consistente staat van dienst voorlegt op het gebied van onderzoeken, vervolgingen en definitieve veroordeling in corruptiezaken op alle niveaus, met name op hoog niveau, door een juridisch kader aan te houden dat daadwerkelijk bevorderlijk is voor corruptiebestrijding en te zorgen voor de volledige medewerking van overheidsinstanties;
- een solide staat van dienst opbouwt op het gebied van de inbeslagneming en confiscatie van vermogensbestanddelen, met inbegrip van een geloofwaardige en consistente praktijk om in corruptiebestrijdingszaken, ook op hoog niveau, parallelle financiële onderzoeken in te stellen;
- een robuust **kader voor corruptiepreventie** tot stand brengt, onder meer door de doeltreffende uitvoering en monitoring van de onlangs aangenomen meerjarenstrategie in de meest kwetsbare sectoren, de wetgevingsmaatregelen en de openstaande aanbevelingen van de Greco/het ODIHR; de verificaties van vermogensaangiften doeltreffender maakt en een solide en duurzame staat van dienst opbouwt op het gebied van proactieve administratieve onderzoeken en afschrikkende sancties, onder meer door te zorgen voor een consistente staat van dienst op het gebied van proactieve en kwalitatieve doorverwijzingen naar vervolging door de desbetreffende overheidsinstellingen en rechtshandavingsinstanties, met name naar de SPAK, en aantoont dat de betrokken autoriteiten dit alles zorgvuldig opvolgen.

Albanië beschermt de grondrechten zowel bij wet als in de praktijk en is volledig bereid het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en ander relevant EU-acquis en relevante internationale en Europese normen uit te voeren. Albanië zal met name aan dit ijkpunt voor de afronding van de onderhandelingen voldoen zodra het:

- waarborgt dat de mensenrechten doeltreffend in de praktijk worden gebracht en worden gehandhaafd, door de capaciteit van onafhankelijke organen voor de grondrechten te vergroten, en de mensenrechten en fundamentele vrijheden als vastgelegd in het **Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens** en de bijbehorende protocollen en de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens toe te passen; zorgt voor een bevredigende uitvoering van de aanbevelingen van internationale organen die toezicht houden op de mensenrechten, waaronder het **Europees Comité inzake de voorkoming van foltering en onmenselijke of vernederende behandelingen of straffingen**;

- zorgt voor de verdere bescherming van **de vrijheid van meningsuiting en de mediavrijheid** door een alomvattende hervorming goed te keuren en doeltreffend en concreet uit te voeren, onder meer van het wet- en regelgevingskader om dit volledig af te stemmen op het EU-acquis en de Europese normen, beste praktijken en aanbevelingen, onder meer wat betreft de onafhankelijkheid van de regulator en de media, de transparantie van eigendom en financiering en de veiligheid van journalisten, waarbij onder meer de strafrechtelijke bepalingen inzake smaad volledig moeten worden ingetrokken en de burgerrechtelijke aspecten van smaad aan de Europese normen moeten worden aangepast;
- de institutionele capaciteit van de commissaris voor bescherming tegen discriminatie verder versterkt, in overeenstemming met het EU-acquis en de internationale en Europese normen; wetgeving uitvoert die is afgestemd op het EU-acquis, met inbegrip van EU-wetgeving tot vaststelling van normen voor gelijkheidsorganen, en Europese normen toepast inzake **non-discriminatie, gendergelijkheid** en de bestrijding van seksueel en gendergerelateerd geweld; het volledige en gelijke genot van alle mensenrechten door lhbtj-personen blijft eerbiedigen, beschermen en verwezenlijken; doeltreffende mechanismen voor verhaal en bijstand aan slachtoffers van geweld ondersteunt, hetgeen grotendeels moet worden bekostigd met overheidsfinanciering, met inbegrip van de begrotingsplanning op middellange termijn;
- het systeem voor **kinderbescherming** verbetert, waarbij het belang van het kind als leidend beginsel wordt gehanteerd, onder meer met betrekking tot kinderen zonder ouderlijke zorg of met een handicap, waarbij met name de wetgeving inzake alternatieve gezinszorg doeltreffend moet worden uitgevoerd, onder meer door te zorgen voor harmonisatie met de bestaande wetgeving zodat de de-institutionalisering kan worden voltooid; meer inspanningen levert om de rechten van **personen met een handicap** te waarborgen, waarbij er onder meer aanzienlijke vooruitgang moet worden geboekt op het gebied van de de-institutionalisering van personen met een handicap en toegankelijkheid; zorgt voor duurzame financiering en institutionele capaciteit op lange termijn op het gebied van kindbescherming en de bescherming van personen met een handicap;

- zorgt voor een efficiënt en transparant systeem voor de registratie en het geïntegreerd beheer van eigendom, dat leidt tot de tijdige afgifte van duidelijke en veilige eigendomstitels; alle kadastragegevens, waaronder eigendomstitels en kadastrale kaarten, digitaliseert en zorgvuldig bijhoudt met het oog op de systematische verwijdering van overlappende of onjuiste gegevens, en ondertussen onder regelmatig toezicht het proces van eerste registraties voltooit overeenkomstig de desbetreffende toezeggingen van Albanië in de routekaart voor de rechtstaat; de achterstand bij de behandeling van rechtszaken met betrekking tot onroerende goederen verder wegwerkt en tijdig uitvoering geeft aan alle rechterlijke uitspraken, zeker definitieve uitspraken, van alle betrokken instanties tot erkenning van het eigendomsrecht van een voormalige eigenaar, zodat een einde wordt gemaakt aan langdurige situaties van niet-handhaving. Dit geldt ook voor de arresten van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens op dit gebied; zorgt voor de volledige eerbiediging van de eerlijke rechtsgang in gevallen van onteigening en verwijdering van eigendommen;
- in overeenstemming met zijn internationale verplichtingen en de Europese normen zorgt voor de volledige en doeltreffende uitvoering van de wet inzake de bescherming van nationale minderheden en de daarvan afgeleide wetgeving, onder meer door de capaciteiten en middelen voor de bescherming van de rechten van personen die tot nationale minderheden behoren te versterken, met name die van de commissie voor nationale minderheden;
- zorgt voor volledige afstemming van zijn wetgevingskader op het EU-acquis inzake **burgerschapsrechten**, onder meer door de rechtsgrond die de ontwikkeling van een burgerschapsregeling voor investeerders mogelijk maakt in te trekken overeenkomstig de desbetreffende jurisprudentie van het HvJ-EU.

Hoofdstuk 24 – Justitie, vrijheid en veiligheid

Albanië voert een robuust en doeltreffend systeem in voor de bestrijding van zware en georganiseerde criminaliteit. Albanië zal met name aan dit ijkpunt voor de afronding van de onderhandelingen voldoen zodra het:

- zijn juridisch kader in overeenstemming brengt met het EU-acquis en de Europese en de internationale normen inzake de bestrijding van zware en georganiseerde criminaliteit, ook met betrekking tot de strafbaarstelling van het witwassen van geld, en een solide strategisch kader op deze gebieden blijft toepassen in overeenstemming met de EU-normen;
- zorgt voor een solide staat van dienst op het gebied van onderzoeken, vervolgingen en definitieve veroordelingen op alle gebieden van zware en georganiseerde criminaliteit (met inbegrip van mensenhandel, vuurwapens, drugs, seksueel misbruik van kinderen, cybercriminaliteit en het witwassen van geld, ook als op zichzelf staand strafbaar feit) – gestaafd met recente en gedetailleerde statistieken;
- blijkt geeft van een proactieve en doeltreffende aanpak van binnenlandse en internationale rechtshandhaving en justitiële samenwerking op basis van een verbeterde onderzoeksmethode om complexe strafzaken af te handelen, en verdere maatregelen neemt om integriteit te waarborgen, onder meer via doorlopende en grondige onderzoeken door het orgaan voor toezicht op de politiediensten, via op verdiensten gebaseerde en transparante benoemingen, en via loopbaanontwikkeling binnen de rechtshandavingsinstanties, met name bij de politie;
- een solide staat van dienst opbouwt met betrekking tot de inbeslagneming en definitieve confiscatie van vermogensbestanddelen – gestaafd met recente en gedetailleerde statistieken – onder meer door middel van een volledig functioneel interinstitutioneel systeem met het bureau voor de ontneming van vermogensbestanddelen als spil voor het opsporen, identificeren, bevriezen, beheren en confisqueren van vermogensbestanddelen, in overeenstemming met het EU-acquis en met voldoende personele en financiële middelen;
- blijkt blijft geven van een geloofwaardige en consistente praktijk om systematisch financiële onderzoeken in te stellen – gestaafd met recente en gedetailleerde statistieken – ten behoeve van de bestrijding van zware en georganiseerde criminaliteit, met name het witwassen van geld;

- op passende wijze een alomvattende, genderspecifieke en slachtoffergerichte aanpak toepast om mensenhandel te voorkomen en te bestrijden door een juridisch, institutioneel en operationeel kader tot stand te brengen dat in overeenstemming is met het EU-acquis, en een solide staat van dienst opbouwt op het gebied van het proactief ontmantelen van netwerken van mensenhandel, waarbij bijzondere aandacht uitgaat naar vrouwen en meisjes, alsook het nationaal verwijzingsmechanisme volledig uitvoert op basis van versterkte capaciteit om slachtoffers en potentiële slachtoffers op te sporen, te identificeren en te voorzien van huisvesting, bescherming, bijstand en ondersteuning.

Albanië laat duurzame en substantiële resultaten zien bij de samenwerking op het gebied van drugs. Albanië zal met name aan dit ijkpunt voor de afronding van de onderhandelingen voldoen zodra het:

- zijn juridisch en beleidskader inzake drugs in overeenstemming brengt met het EU-acquis, inclusief bepalingen om de lijst van nieuwe psychoactieve stoffen en drugsprecursoren regelmatig bij te werken, en zijn internationale verplichtingen doeltreffend uitvoert;
- een nationale drugsstrategie opstelt en deze uitvoert, en tegelijkertijd zorgt voor de volledige operationalisering van het nationale systeem voor vroegtijdige waarschuwing en de nationale waarnemingspost voor drugs op basis van een geïntegreerd en geïnstitutionaliseerd netwerk van binnenlandse en internationale partners;
- zorgt voor een solide staat van dienst op het gebied van de inbeslagname en vernietiging van drugs en de confiscatie van de gerelateerde vermogensbestanddelen – gestaafd met recente en gedetailleerde statistieken – en de waarborgen in verband met de legalisering van de cannabisteelt om de verlegging in de handel van producten te voorkomen, streng handhaaft.

Albanië voert een robuust en doeltreffend systeem in om terrorisme, radicalisering en gewelddadig extremisme te bestrijden en te voorkomen en kritieke infrastructuur te beschermen. Albanië zal met name aan dit ijkpunt voor de afronding van de onderhandelingen voldoen zodra het:

- ervoor zorgt dat zijn juridisch en beleidskader voor de bestrijding van terrorisme, radicalisering en gewelddadig extremisme, zowel online als offline, en voor de bescherming van kritieke infrastructuur en entiteiten in overeenstemming zijn met het EU-acquis en gebaseerd zijn op de beginselen van anticiperen, voorkomen, beschermen en reageren;
- een nationale routekaart aanneemt voor de uitvoering van het gezamenlijk actieplan ter voorkoming en bestrijding van terrorisme en gewelddadig extremisme voor de Westelijke Balkan en zorgt voor de continue uitvoering daarvan.

Albanië levert duurzame, substantiële resultaten op het gebied van legale en irreguliere migratie, asiel en kwesties in verband met het Schengenacquis, het visumbeleid en controles aan zijn buitengrenzen, overeenkomstig het EU-actieplan voor de Westelijke Balkan. Albanië zal met name aan dit ijkpunt voor de afronding van de onderhandelingen voldoen zodra het:

- blijft zorgen voor toereikende en duurzame grensbeheercapaciteit en voldoende personeel voor het doeltreffende beheer van gemengde migratiestromen, met inbegrip van aantoonbaar vermogen om zijn grenzen naar behoren te controleren, voldoende grens- en opvangcapaciteit, en concrete resultaten bij de bestrijding van irreguliere grensoverschrijdingen, de vervolging en ontmanteling van criminele netwerken die betrokken zijn bij migrantensmokkel, en doeltreffende internationale samenwerking, onder meer op het gebied van terugkeer en overname;
- zorgt voor de gestage uitvoering van het Schengenactieplan in effectieve voorbereiding op de volledige uitvoering van het Schengenacquis vanaf de toetreding of, in voorkomend geval, vanaf de vaststelling van het besluit van de Raad tot volledige toepassing van het Schengenacquis;

- zijn visumbeleid volledig aanpast aan dat van de EU, met name door niet langer seizoensvisa af te geven en door de lijsten van landen waarvan de burgers visumplichtig zijn en landen waarvan de burgers bij binnenkomst van die verplichting zijn vrijgesteld, af te stemmen op die van de EU middels volledige uitvoering van de in november 2025 aangenomen routekaart voor afstemming van het visumbeleid;
- zorgt voor een functionerend asielstelsel dat in overeenstemming is met het meest recente EU-acquis, voldoende capaciteit om mensen die internationale bescherming nodig hebben te identificeren en door te verwijzen, een significante toename van de kwaliteit en de kwantiteit van besluiten tot verlening van internationale bescherming en passende opvangcapaciteit, met inbegrip van aparte centra voor niet-begeleide minderjarigen.

Economische criteria

Albanië voldoet aan het criterium dat het een functionerende markteconomie heeft. Albanië zorgt voor een steeds sterker en stabielere ondernemingsklimaat waar eerlijke concurrentie tussen binnenlandse en buitenlandse marktdeelnemers heerst, met meer transparantie en verantwoordingsplicht voor overheidsbedrijven, minder informele transacties en een voorspelbaar begrotingskader dat de naleving van de belastingwetgeving waarborgt en belastingontduiking terugdringt.

* *

Gedurende het gehele onderhandelingsproces zal er toezicht worden gehouden op de voortgang die wordt geboekt bij de aanpassing aan en de uitvoering van het EU-acquis en de desbetreffende Europese normen. De EU benadrukt dat zij bijzondere aandacht zal besteden aan de monitoring van alle bovengenoemde specifieke vraagstukken, zodat de bestuurlijke capaciteit van Albanië, zijn capaciteit voor de volledige afstemming van zijn wetgeving op het EU-acquis voor alle in deze cluster genoemde sectoren en verdere vorderingen met de uitvoering en handhaving kunnen worden gewaarborgd. Bijzondere aandacht moet uitgaan naar het verband van deze cluster met andere onderhandelingsclusters. Een definitieve beoordeling van de aanpassing van de wetgeving van Albanië aan het EU-acquis en de Europese normen ter zake, evenals van het vermogen van Albanië om het EU-acquis uit te voeren, zal pas in een later stadium van de onderhandelingen mogelijk zijn. De EU verzoekt Albanië om, naast alle informatie die de EU met het oog op de onderhandelingen over deze cluster kan verlangen en die aan de Conferentie moet worden verstrekt, geregeld gedetailleerde schriftelijke informatie aan de Stabilisatie- en Associatieraad te verstrekken over de voortgang die met de uitvoering van het EU-acquis wordt gemaakt.

Gezien het bovenstaande zal de Conferentie te gelegener tijd op deze cluster moeten terugkomen.

Voorts herinnert de EU eraan dat er tussen 2 oktober 2024 en de afsluiting van de onderhandelingen nieuw EU-acquis kan zijn ontstaan.